

Tárgytematika

Félév:	tavaszi
Tantárgynév:	Élőhelyvédelem
Tantárgy neve angolul:	Habitat conservation
Felelős szervezet neve:	KTI
Tárgyfelelős neve:	Dr. Korda Márton
Tárgy előkövetelménye:	Növénytársulástan VAGY Vegetációismeret VAGY Általános Növénytan
Tárgy heti óraszám:	2+3
Tárgy féléves óraszám:	-
Szorgalmi időszakon kívüli órák száma:	-

Oktatás célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a magyarországi élőhelyeket (gyepek, erdők és vizesélőhelyek bontásban) védelmi és kezelési szempontból bemutassa, rávilágítson az azokat veszélyeztető tényezőkre, illetve bemutassa azokat a módszereket, melyekkel ezeknek a tényezőknek a hatásai mérsékelhetők, megszüntethetők. Cél továbbá a bemutatott élőhely-típusok kezelési és fenntartási módszereinek ismertetése, ezek technológiai hátterének bemutatása, alkalmazásuk korlátainak ismertetése. Cél, hogy a sikeresen vizsgázott hallgatók készség szintjén ismerjék Magyarország természetes, természetszerű és kultúr élőhelyeit, az élőhelyfejlesztés tervezési lehetőségeit, korlátait, illetve az élőhelyek megőrzésének lehetőségeit. Jártasság szintjén ismerjék a természetes élőhelyek veszélyeztető tényezőit, az apróvad állomány környezeti igényeit és viszonyait. Ismereti szinten ismerjék az élőhelyeken zajló természetes folyamatok jelentőségét, illetve az alkalmazott kezelési technológiák technikai hátterét.

A tananyag elsajátítása lehetővé teszi, hogy a hallgató a gyakorlati életben képes legyen élőhelyvédelmi problémák felismerésére, illetve a megfelelő kezelési eljárások konkrét területre adaptált módszertanának kidolgozására.

Tantárgy tartalma

A tantárgy órai elméleti előadásokból és gyakorlatból áll. Az előadások során a tananyag megértését demonstrációs anyagok segítik: ppt-s diák és ábrák. Az előadások során részletesen ismertetésre kerülnek hazánk élőhelyeit veszélyeztető tényezők, illetve azok hatásai. Bemutatjuk az egyes élőhely-típusok speciális problémáit, illetve azok kezelési lehetőségeit. Ismertetésre kerülnek Magyarország füves élőhelyei, erdei élőhelyei és vizesélőhelyei, illetve ezek kezelésének lehetőségei, korlátai.

A gyakorlatok során terepbejárásokra kerül sor, mely alkalmakkal a hallgatók a különböző élőhelyvédelmi problémákkal és azok megoldásával ismerkedhetnek a gyakorlatban.

A gyakorlatok külső helyszíneken kerülnek megtartásra, olyan területeken, ahol az élőhelyek és az azokat érintő természetvédelmi problémák is bemutathatók.

Számonkérési és értékelési rendszer

A hallgatóknak a félév során kiadott egyéni feladatot elfogadható szinten kell teljesíteniük. A szemeszter végén a hallgatók szóbeli és/vagy írásbeli vizsgát tesznek. A vizsgaidőszakot megelőzően a hallgatók számára ismertté tesszük a vizsgakérdéseket, amellyel a felkészülésüket segítjük. A vizsgakérdések részterületekre bontottak, a hallgatók valamennyi részterületre vonatkozóan kapnak egy-egy tételt. A vizsga alkalmával a lexikális tudás mellett értékeljük a hallgatók milyen mértékben értették meg az összefüggéseket, mennyire képesek önállóan gondolatmeneteket végig kísérni.

Kötelező irodalom

BARTHA D.: Természetvédelmi élőhelyismeret. – Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2013.

BÖLÖNI J., MOLNÁR ZS., KUN A. (szerk.): Magyarország élőhelyei. A hazai vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNÉR 2011. - MTA ÖBKI, Vácrátót, 2011

FARAGÓ S.: Élőhelyfejlesztés az apróvad-gazdálkodásban. - Mezőgazda Kiadó, Bp., 1997

HARASZTHY L. (szerk.): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. - Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány, Csákvár, 2014

KOZÁK L. (szerk.): Természetvédelmi élőhelykezelés. - Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2012

SZMORAD F., FRANK T. és KORDA M. (szerk.): Erdőgazdálkodás és erdőkezelés Natura 2000 területeken. Rosalia kézikönyvek 4. – Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 2018.

Az Élőhelyvédelem című tárgy programjának melléklete

A) Előadások anyaga

Témakör	Téma megnevezése	Óra
1.	Az élőhely, élettér és életközösség fogalma; a természetes, természetközeli és mesterséges élőhelyek csoportosítási lehetőségei	2
2.	Az élőhelyeket veszélyeztető tényezők I.	2
3.	Az élőhelyeket veszélyeztető tényezők II.	2
4.	Vizes élőhelyek védelme és fejlesztése	2
5.	Gyepek védelme és fejlesztése	2
6.	Erdei élőhelyek védelme és fejlesztése I.	2
7.	Erdei élőhelyek védelme és fejlesztése II.	2
8.	Agrár élőhelyek védelme és fejlesztése	4
9.	Az élőhelyvédelem, mint az állatvilág védelmének és a vadgazdálkodás alapja	4
10.	Szakirodalmi forrásismeret	2
Összesen		26

B) Gyakorlatok anyaga

Témakör	Téma megnevezése	Óra
1.	Esettanulmányok terepi megtekintése: erdők és gyepek védelmének tanulmányozása a Kőszegi-hegységben	9
2.	Esettanulmányok terepi megtekintése: erdők és gyepek védelmének tanulmányozása Iván és Csáfordjánosfa térségében	9
3.	Esettanulmányok terepi megtekintése: vizes élőhelyek védelmének tanulmányozása a Fertő mentén	
4.	Esettanulmányok terepi megtekintése: agrár élőhelyek védelmének tanulmányozása a Mosoni-síkon	
Összesen		39